

Nordmenn går på ski

Intro på norsk ...

Norske skolebarn er mye utendørs når de har fri. De blir tidlig oppdratt til friluftsliv. Mange er bekymret for at norske barn sitter for mye inne med sine dataspil.

Norske barn får ofte skiutstyr i julegave. Alle barn blir oppdratt til å ferdes i fjellet både sommer og vinter. Både hjemme og på skolen lærer de hvordan de kan beskytte seg mot uvær.

❓ Oppgave 1

Sæt streg under norske ord og uttrykk i introteksten og i Fjellreglene, som du finner vanskelige at forstå.

Drøft hinandens eksempler, og forsøk i fællesskap å løse sprogproblemerne.

❓ Oppgave 2

Ens ord

Skriv nogle ord, der er ens på norsk og dansk.

Fjellreglene

1. Legg ikke ut på langtur uten trening.
2. Meld fra hvis du går.
3. Vær respektfull for været og værmeldingen.
4. Lytt til erfarne fjellfolk.
5. Vær rustet mot uvær og kulde, selv på korte turer. Ta alltid med ryggsekk og det utstyret som fjellet krever.
6. Husk kart og kompass.
7. Gå ikke alene.
8. Vend i tide, det er ingen skam å snu.
9. Spar på kreftene og grav deg ned i snøen om nødvendig.

👑 Kongeoppgave

Gå på oppdagelse i teksten

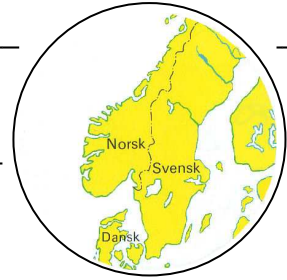
Bruk forskjellige streker og farger til å markere hvor i teksten du finner eksempler på norske ord som staves med ...

- dobbel **g** istedenfor dansk enkel **g**
- **t** istedenfor dansk **d**
- dobbel **t** istedenfor enkel dansk **t**
- **e** istedenfor dansk **æ**
- **l** istedenfor dansk **ld**

- **e** istedenfor dansk **i**
- dobbel **k** istedenfor dansk enkel **k**
- dobbel **s** istedenfor dansk enkel **s**
- dobbel **l** istedenfor dansk enkel **l**

Diskuter hvilke andre språklige forskjeller dere kan finne mellom norsk og dansk i teksten.

Innkjøpseddelen

🔍 Opgave 1

Skriv indkøbssedlen på dansk.

En indkøbsseddel
kan også hedde
en handleliste
på norsk.

Eplejus
Kremfløte
Lettmelk
Toalettpapir
Gulrøtter
Hodesalat
Brokколи
Rabarbra
Erter
Poteter
Agurkskiver
Knekkebrød

Find og skriv et ord på norsk som
- der har dobbeltkonsonant, hvor vi på
dansk har enkeltkonsonant.

- der staves med *e*, hvor vi på dansk
staver med *æ*.

👑 Kongeoppgaven

På baksiden av jusen står det
noen opplysninger til forbrukeren.

Før bruk:

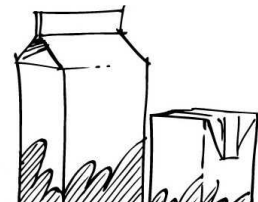
Rystes før bruk. Drikkeklar.
Smaker best avkjølt.

Oppbevaring:

I uåpnet pakning kan jusen oppbevares i romtemperatur til den
angitte dato. I åpnet pakning har jusen en holdbarhet på 4-5 dager
ved oppbevaring i kjøleskap.

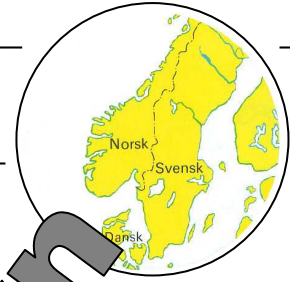
Best før:

Se dato på toppen av kartongen.

Skriv teksten på dansk i kladdeheftet ditt.

Ord i Skandinavia ...

Opgave 1

Skriv de danske ord.

Svensk:
vädret

Norsk:
været

Dansk:

vejrret

Svensk:
stillsfärdig

Norsk:
stillsferdig

Dansk:

Svensk:
spanna

Norsk:
steikepanne

Dansk:

Svensk:
besegra

Norsk:
seire over

Dansk:

Svensk:
gräshoppe

Norsk:
grasleppe

Dansk:

Svensk:
ansaker

Norsk:
grønnsaker

Dansk:

Svensk:
höjdpunkt

Norsk:
høgdepunkt

Dansk:

Svensk:
sjöfart

Norsk:
sjøfart

Dansk:

Svensk:
äktapar

Norsk:
ektepar

Dansk:

Svensk:
sköldpadda

Norsk:
skilpadde

Dansk:

Svensk:
polisstation

Norsk:
politistasjon

Dansk:

Svensk:
ryggsäck

Norsk:
ryggsekk

Dansk:

Kongeoppgaven

På norsk skriver man alltid "jorda", "sola" og "månen" med liten forbokstav.

Hvordan er regelen på dansk?

Sølv i Norge ...

Opgave 1

Da Christian den fjerde var konge i Danmark og Norge (1588 – 1648), opplevde to gutter noe spesielt. Sommeren 1623 var de å gjette kyr og okser i fjellet utenfor den norske byen Kongsberg. En av oksene var sint og stanget ned i fjellet. Da oxen senere falt til ro, oppdaget de to guttene at det satt sølvmerker på hornet til oxen.

Ryktet om at det var funnet sølv, spredte seg raskt. Med hammer og meisle banket arbeidsfolk hull i berget. Det var et hardt, skittent og slitsomt arbeid som ble svært menneskelig. Hullet ble dypere og dypere, og verktøyet ble bedre og bedre. Etter en måned kunne man grave seg 1.5 meter inn i fjellet. Det gikk langsomt, men det var starten på Norges største sølvverk. Etter hvert kom også dynamitt og store bombekranger i bruk, og minegangene ble dypere og lengre. Sølvproduksjonen kom virkelig i gang, og nå kunne det produseres enda mer sølv. Da produksjonen var på sitt høyeste, arbeidet over 4000 mennesker i minene. Minene ble drevet helt fram til 1958. I dag er minene en turistattraksjon. Besøker du minene, kan du komme over 2 km inn i berget. Det dypeste punktet i minene ligger mer enn 1 km under jorden.

Find og skriv eksempler på ord

- med endelsen -sjon, hvor vi på dansk bruger -tion

- med dobbelt konsonant i slutningen af ordet efter en kort vokal

- med dobbelt konsonant, hvor vi på dansk bruger *ld* eller *nd*

- hvor der på norsk bruges *h* etter en vokal, og hvor vi på dansk bruger *b* eller *g*.

Opgave 2

Gå ind på hjemmesiden <http://www.netleksikon.dk/n/no/norge.shtml>, og find svar på følgende spørgsmål:

1. Hvornår ble Norge adskilt fra unionen med Danmark? _____
2. Hvornår ble Norge adskilt fra unionen med Sverige? _____
3. Hvornår ble den første norske konge? _____
4. Hva heddet han, inden han ble omtalt som konge, og hvilket land kom han fra? _____
5. Hva hedder den nåværende norske konge? _____

Kongeoppgaven

Ved du at ...

Sølv er svært formbart. En sølvterning på 1x1x1 cm kan trekkes ut til en ganske tynn sølvtråd som er 1,6 km lang. En tynn sølvtråd på 1 km veier ca 0,5 gram.

Når sølv for eksempel brukes i smykker, må det blandes med andre stoffer fordi det i seg selv er svært mykt. Står det bakpå en sølv-skje 830 betyr det at 830 tusendeler av skjeen er sølv. Resten, 170 tusendeler er for eksempel kobber/kopper. I naturen forekommer sølv i forskjellige former; som små korn, som tynne tråder og klumper.

Snakk sammen om hva vi i dag bruker sølv til.

Lag en liste i heftet ditt. Gå på nettet, bruk leksikon eller andre oppslagsbøker.

Hva er sølvpapir framstillet av?

Slå opp i et leksikon – evt. www.netleksikon.dk